Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування відділення поліції № 1 Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області
06.08.2026

м. Запоріжжя, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19^1 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 06.08.2026 групою НПМ здійснено відвідування відділення поліції № 1 Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області (далі – відділення поліції).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Короткова Юлія Леонідівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Бізденежний Сергій Романович, представник громадської організації.

Відділення поліції є структурним підрозділом Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області та розташоване за адресою: вул. Посадочна, 4а, м. Запоріжжя, 69106.

Керівництво: **Дятлов Денис Андрійович**, начальник відділення поліції.

Відвідування відбулося у присутності:

Дятлова Дениса Андрійовича, начальника відділення поліції;

Буцовського Сергія Олександровича, начальника відділу організації діяльності ізоляторів тимчасового тримання та моніторингу дій із затриманими Головного управління Національної поліції в Запорізькій області.

Представникам групи НПМ забезпечено безперешкодний доступ до всіх приміщень відділення поліції, що дало можливість у повному обсязі здійснити їх огляд.

Згідно зі штатним розписом штатна чисельність працівників відділення поліції становить 78 штатних одиниць. Фактично працюють 61 атестований працівник та 4 працівники за вільним наймом. Некомплект становить 13 штатних одиниць.

Відділення поліції розташоване в окремій двоповерховій будівлі, яка обладнана кнопкою виклику працівника для надання допомоги особам з інвалідністю та іншим маломобільним групам населення під час доступу до будівлі (фото 1). Перед будівлею облаштовано паркувальний майданчик, на якому передбачено місце для паркування транспортних засобів осіб з інвалідністю та осіб, які їх супроводжують.

У вестибюлі відділення поліції розташовані чергова частина та фронт-офіс (фото 2), які забезпечують пропускний режим, а також здійснюють реєстрацію доставлених, запрошених та відвідувачів.

Доступ зазначених осіб до приміщень відділення поліції здійснюється після їх реєстрації у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених

На інформаційному стенді у вестибюлі розміщено інформацію про графіки прийому громадян керівництвом відділення поліції та керівництвом Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області.

На першому поверсі розташована приймальня громадян, яка забезпечена необхідними меблями, оргтехнікою, а також юридичною літературою та інформаційними матеріалами для відвідувачів (фото 3, 4).

На другому поверсі розміщуються службові кабінети працівників відділення поліції.

У відділенні поліції функціонує система відеоспостереження. Відповідно до вимог наказу Міністерства внутрішніх справ України від 18.12.2018 № 1026 «Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису», відеозаписи, отримані за допомогою системи відеоспостереження у відділі поліції зберігаються протягом 30 діб.

Чергова частина відділення поліції забезпечена аптечками, призначеними для надання домедичної допомоги (фото 5, 6).

Особовий склад відділення поліції у повному обсязі пройшов підготовку з набуття знань та практичних навичок з надання домедичної допомоги, що підтверджується відповідними сертифікатами.

У ході огляду службових кабінетів працівників відділення поліції предметів або засобів, які могли б використовуватися для катування, жорстокого, нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або психологічного тиску, не виявлено.

Протягом 2025 року працівниками відділення поліції здійснено 100 затримань, з яких 15 – у порядку, передбаченому статтею 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), 3 – на підставі ухвали суду, 71 – у порядку адміністративного затримання та 11 – у зв’язку із застосуванням адміністративного арешту.

За наданою інформацією, у 2026 році працівниками відділення поліції здійснено 25 затримань, з яких 1 – у порядку статті 208 КПК України, 2 – на підставі ухвали суду та 22 – у порядку адміністративного затримання.

Попередні зауваження.

Попереднє відвідування відділення поліції групою НПМ здійснено 05.12.2024, за результатами якого надано наступні рекомендації:

1. Головному управлінню Національної поліції в Запорізькій області:

1.1. забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування відділення поліції;

1.2. розглянути можливість фінансування ремонтних робіт для відновлення роботи кімнат для затриманих з метою забезпечення належних умов утримання відповідно до норм міжнародного та національного законодавства та облаштування доступності осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення до відділення поліції.

2. Відділенню поліції:

2.1. відновити роботу кімнати для проведення слідчих дій, обладнавши її відповідно до встановлених законодавством вимог;

2.2. до завершення ремонтних робіт у кімнаті для проведення слідчих дій визначити службові кабінети відділення поліції, у яких можуть проводитись процесуальні дії та забезпечити відеофіксацію таких дій;

2.3. відновити роботу кімнат для затриманих та забезпечити належні умови утримання відповідно до норм міжнародного та національного законодавства;

2.4. обладнати у відділенні поліції кімнату для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками;

2.5. внести до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) усіх поліцейських відділення поліції інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

2.6. забезпечити належне ведення службової документації, зокрема журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до органу (підрозділу) поліції;

2.7. вжити заходів щодо забезпечення належного рівня інклюзивності і вільного доступу до відділення поліції особам з інвалідністю та маломобільним групам населення;

2.8. встановити на усіх дверях службових приміщень відділення поліції таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють.

Під час відвідування групою НПМ встановлено, що надані за результатами попереднього відвідування рекомендації виконано частково.

Зокрема, завершено облаштування кімнати для проведення слідчих дій та відновлено її функціонування (фото 7, 8).

Частково вжито заходів щодо забезпечення безбар'єрності приміщень відділення поліції. Так, на першу та останню сходинки нанесено контрастне маркування, а на скляні поверхні дверей відповідне контрастне позначення (фото 9).

На дверях службових кабінетів встановлено інформаційні таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників, які в них працюють.

Крім того, до посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників відділення поліції включено положення щодо заборони катувань, а також інших видів жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права не бути підданому катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 28 Конституції України).

1. У порушення підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), у відділенні поліції кімнати для затриманих не функціонують (фото 10).

Наявні кімнати для затриманих виведено з експлуатації у зв'язку з їх невідповідністю вимогам національних та міжнародних стандартів.

Зазначена практика не забезпечує належних умов тримання осіб, позбавлених свободи, та створює ризики порушення їхніх прав, зокрема права на належні умови перебування, забезпечення питною водою та харчуванням, можливість безперешкодного користування санітарними приміщеннями та інші гарантовані законодавством права

Порушення права на професійну правничу допомогу (стаття 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 59 Конституції України).

2. У порушення вимог пунктів 17 та 18 розділу VI Інструкції, у відділенні поліції відсутня кімната для конфіденційного побачення затриманих осіб із захисниками.

Відсутність такої кімнати унеможливлює проведення конфіденційних побачень та позбавляє затриману особу права на конфіденційне спілкування із захисником. Європейський комітет у 21-ій Загальній доповіді [CPT/Inf (2011) 28] наголошує на питанні доступу до адвоката під час тримання в підрозділі поліції та на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Європейський комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції про права осіб з інвалідністю).

3. У порушення вимог пункту 6.1.8 Державних будівельних норм В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327, у будівлі відділення поліції не забезпечено належний рівень безбар’єрності, що ускладнює фізичний доступ та пересування об’єктом для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення, зокрема:

сходи, що ведуть до першого поверху будівлі, не обладнані поручнями, пандусом або іншими елементами, що забезпечують безперешкодний доступ осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення, що не відповідає пунктам 6.3.1 та 6.3.2 ДБН В.2.2-40:2018 (фото 11);

санітарно-гігієнічні приміщення не пристосовані для користування особами з інвалідністю та іншими маломобільними групами населення, що не відповідає вимогам розділу 11 ДБН В.2.2-40:2018 (фото 12).

Інші порушення.

4. Також, у ході відвідування виявлені факти неналежного ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (додаток 7 Інструкції).

Під час ознайомлення з журналом обліку доставлених, відвідувачів та запрошених встановлено недоліки в його веденні. Зокрема, окремі записи є нерозбірливими, містять закреслення та виправлення, що ускладнює належне

сприйняття та ідентифікацію внесених до журналу відомостей.

Установлено випадки неналежного заповнення окремих граф журналу. Так, у графі 6 «Мета доставлення, прибуття» в окремих випадках зазначаються відомості, які не відображають мету доставлення чи прибуття особи. Зокрема, у записах №№ 6–10 від 01.08.2026 замість мети зазначено номери службових кабінетів.

У графі 5 «Прізвище, посада працівника, яким особу доставлено, запрошено до органу (підрозділу) поліції» не в усіх випадках зазначаються передбачені відомості.

Крім того, відповідно до вимог щодо ведення зазначеного журналу, після оформлення необхідних матеріалів стосовно доставленої (запрошеної) особи поліцейський, який доставив особу до органу (підрозділу) поліції, має зазначити у графі 7 відомості про вжиті щодо неї заходи. Водночас під час відвідування встановлено, що у графі 7 не в усіх випадках зазначаються такі відомості, зокрема щодо складення протоколу, відібрання пояснень тощо.

Також встановлено випадок незазначення у графі 7 часу залишення доставленою (запрошеною) особою відділення поліції, зокрема у записі № 1 від 04.07.2026**.**

У цьому контексті заслуговує на увагу позиція Європейського комітету, викладена у Другій Загальній доповіді [CPT/Inf (92) 3)], відповідно до якої, зазначив, що однією із додаткових гарантій запобіганню жорстокого поводження є повне досьє, фіксація всіх аспектів, що пов’язана із затриманими особами та відображення усіх заходів, яких було вжито по відношенню до затриманої особи.

5. У зв’язку з некомплектом працівників, передбачених штатним розписом, не забезпечено належну організацію роботи фронт-офісу відділення поліції.

Під час відвідування встановлено, що інспектор з дотримання прав людини, на якого покладено забезпечення роботи фронт-офісу, був відсутній у зв’язку з перебуванням на лікарняному, при цьому його заміна не була забезпечена.

Відсутність працівника, відповідального за роботу фронт-офісу, без забезпечення його заміни створює ризики неналежної організації прийому громадян, зокрема щодо забезпечення можливості своєчасного звернення до працівників поліції, отримання необхідної інформації та належного розгляду питань, з якими громадяни звертаються до відділення поліції. Така організація роботи може створювати для громадян додаткові труднощі під час реалізації права на звернення та взаємодії з органом поліції.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Головному управлінню Національної поліції в Запорізькій області:

1.1. забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених у ході відвідування відділення поліції;

1.2. розглянути питання щодо фінансування ремонтних робіт, спрямованих на відновлення функціонування кімнат для затриманих, облаштування кімнати для конфіденційних побачень затриманих осіб із захисниками, а також створення належних умов для безперешкодного доступу до приміщень відділення поліції осіб

з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до вимог законодавства.

2. Відділенню поліції № 1 Запорізького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Запорізькій області:

2.1. відновити роботу кімнат для затриманих та забезпечити належні умови утримання відповідно до норм міжнародного та національного законодавства;

2.2. облаштувати кімнату для конфіденційних побачень затриманих осіб із захисниками;

2.3. забезпечити умови для вільного доступу до приміщень відділення поліції осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення;

2.4. забезпечити належне ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених;

2.5. забезпечити належну організацію роботи фронт-офісу відділення поліції, у тому числі у разі тимчасової відсутності відповідального працівника, шляхом визначення особи, яка на період його відсутності забезпечуватиме виконання відповідних функцій;

2.6. забезпечити належне зберігання протоколів затримання осіб та інших документів, пов’язаних із затриманням, у спосіб, що забезпечує їх збереження та доступ до них уповноважених працівників відділення поліції незалежно від тимчасової відсутності працівника, відповідального за їх зберігання.

До звіту додаються: фотоматеріали на 2-х арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини **Юлія КОРОТКОВА**

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

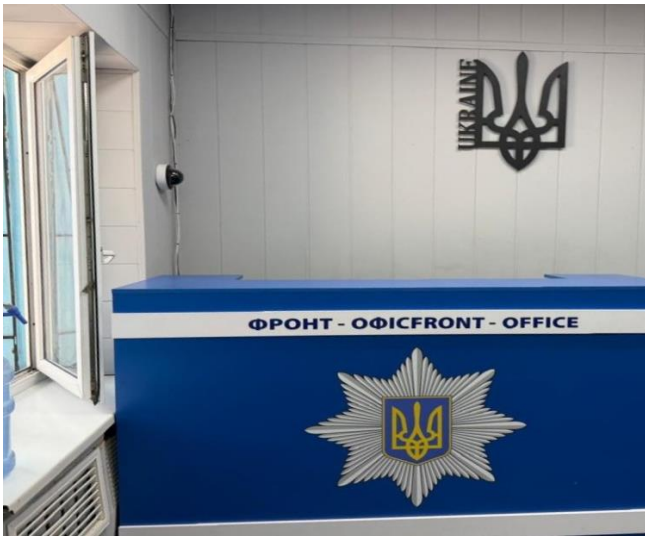

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

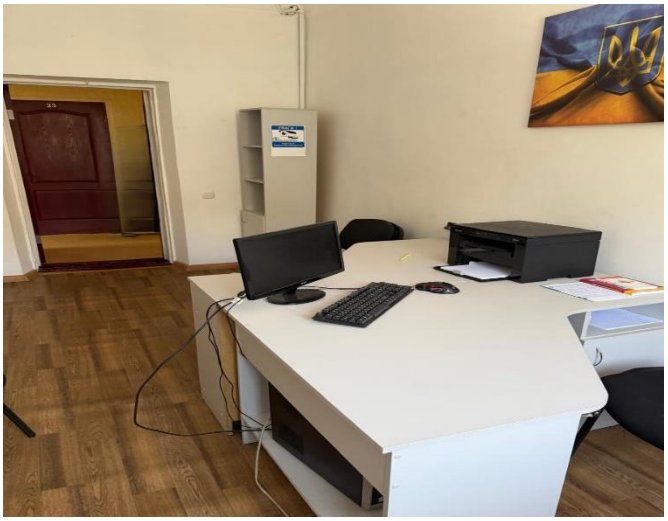

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

